

Justitiedepartementet
Enheten för lagstiftning om allmän ordning
och säkerhet och samhällets krisberedskap

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Stockholm 2021-10-06

REMISSYTTRANDE;
Betänkandet En ny lag om ordningsvakter m.m. (SOU 2021:38)
(Ert diarienummer Ju2021/02070)

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar drygt 5 600 medlemsföretag med över 8 080 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, museer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har tagit del av rubricerat betänkande och får härmed inkomma med följande.

YTTRANDE

De föreslagna ändringarna

I betänkandet förslås en ny lag om ordningsvakter med bland annat följande regleringar.

- Ordningsvakter ska få användas om det finns ett beslut om tillstånd att använda ordningsvakter eller om det följer av lag eller annan författning. Tillstånd att använda ordningsvakter ska få meddelas om det finns ett behov av sådan användning och det är ändamålsenligt för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt främja trygghet på den plats, inom det område eller i den verksamhet som ansökan avser. Ett beslut om tillstånd ska kunna förenas med villkor och ska meddelas för viss tid. Ett beslut om tillstånd ska få återkallas

om förutsättningarna för tillståndet inte längre är uppfyllda, eller det annars finns särskilda skäl för återkallelse.

- Tillstånd att använda ordningsvakter ska inte krävas för användning av ordningsvakter vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som avses i 2 kap. ordningslagen, eller i lokaler eller utrymmen där alkoholdrycker serveras till allmänheten med tillstånd enligt 8 kap. alkohollagen, om villkor om sådan användning redan föreskrivits med anledning av ett beslut som har meddelats enligt dessa lagar. Tillstånd ska heller inte krävas för Polismyndighetens användning av ordningsvakter i myndighetens egen verksamhet.
- Ordningsvaktsutbildningen ska utökas från 80 timmar till minst 160 timmar. För närvarande är ordningsvaktsutbildningen avgiftsfinansierad och deltagarna förväntas att betala en kostnad för utbildningen som ger Polismyndigheten full kostnadstäckning. Den som vill genomgå utbildningen ska även fortsättningsvis betala en avgift för detta. Kostnaden för utbildningen bör dock delvis finansieras med allmänna medel och dessutom bör utbildningen berättiga till studiemedel.
- För att ordningsvakter ska kunna bistå och avlasta Polismyndigheten i än större utsträckning ska de tillföras några ytterligare uppgifter. En ordningsvakt får i dagsläget omhänderta personer under vissa omständigheter men får inte transportera den omhändertagne. Polismyndigheten ska få överlämna till en ordningsvakt att transportera den omhändertagne till en plats som Polismyndigheten anger, om det är lämpligt med hänsyn till den omhändertagne och omständigheterna i övrigt.
- Ordningsvakter ska få utökade befogenheter. En ordningsvakt som med laga stöd griper eller annars omhändertar eller avlägsnar någon i anslutning till ingripandet ska enligt nu gällande bestämmelser vänta på platsen tills en polisman kommer och fastställer personens identitet. En ordningsvakt ska i dessa fall inte behöva vänta på en polisman utan själv kunna kroppsvisitera den gripne i den utsträckning som är nödvändig för att hans eller hennes identitet ska kunna fastställas. Vidare ska ordningsvakter ges befogenhet att förstöra beslagtagna alkohol av ringa värde.
- Kravet på registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen vid prövning av anställda i bevakningsföretag ska tas bort. Länsstyrelsen ska i stället ges möjlighet att inför godkännandeprovningen begära ett yttrande hos Polismyndigheten rörande sökanden. Tidsfristen för godkännandeprovningen i förordningen om bevakningsföretag ska tas bort och ersättas med ett krav på att provningen ska göras skyndsamt.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Visitas synpunkter på förslagen

Visita avgränsar sina synpunkter på betänkandet till följande.

Undantagen från kravet på tillstånd för användande av ordningsvakter

Visita delar fullt ut utredningens bedömning att det skulle framstå som orimligt om en arrangör som beviljats tillstånd att anordna en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning där villkor ställts att ordningsvakter ska användas därutöver skulle behöva ansöka om tillstånd att använda ordningsvakter enligt lagen om ordningsvakter. Den behovs- och lämplighetsprövning som ska ske enligt lagen om ordningsvakter har då redan skett i samband med beslutet enligt ordningslagen. Det är enligt Visitas uppfattning helt nödvändigt att – om en arrangör fått ett tillstånd enligt ordningslagen att anordna en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning som innehåller villkor att anlita ordningsvakter – det inte därutöver krävs att arrangören även ansöker om tillstånd att anlita ordningsvakter enligt lagen om ordningsvakter.

Liksom utredningen anser Visita också att det är nödvändigt att en innehavare av serveringstillstånd enligt alkohollagen – som fått ett beslut om serveringstillstånd av kommunen som förenats med villkor om att ordningsvakter ska användas – inte dessutom ska belastas med att behöva ansöka hos Polismyndigheten om tillstånd att använda ordningsvakter enligt lagen om ordningsvakter. Som utredningen framhåller har ju serveringstillståndsinnehavaren i dessa fall redan prövats avseende kunskap, vandel och lämplighet och verksamheten står under tillsyn av kommunen. Om innehavare av serveringstillstånd som förenats med villkor om anlitan av ordningsvakter skulle behöva ansöka om tillstånd för att kunna anlita ordningsvakter skulle detta medföra orimliga kostnader och administrativa bördor för serveringstillståndshavarna. Visita välkomnar därför utredningens förslag att lokaler eller utrymmen där alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat serveras till allmänheten med tillstånd enligt 8 kap. 2 § alkohollagen undantas från kravet på tillstånd för ordningsvakter om villkor om sådan användning redan följer av ett beslut som har meddelats enligt alkohollagen.

Utbildningen av ordningsvakter

Enligt utredningens förslag ska utbildningen av ordningsvakter förlängas väsentligt, från 80 timmar till minst 160 timmar. Visita vill poängtera nödvändigheten av att de höjda utbildningskostnader som skulle följa av en sådan förlängning av utbildningen stöttas med riktade statliga medel. När det gäller bland annat ordningsvakter på restauranger och vid olika typer av arrangemang finns annars den uppenbara risken att kostnaden för utbildningen blir så hög att den väsentligt kommer att förstärka den flykt från ordningsvaktsyrket som redan har kunnat noteras vid tidigare avgiftshöjningar.

Det ska här framhållas att Visita genom åren ofta fått signaler från medlemsföretag runt om i landet om att tillgången till förordnade ordningsvakter inte är tillräcklig. Det är vanligt förekommande att restauranger och andra nöjesställen har ett villkor om ett visst antal förordnade ordningsvakter i dels tillståndet till offentlig tillställning enligt ordningslagen från Polismyndigheten, dels serveringstillståndet enligt alkohollagen från kommunen. En förutsättning för att det ska vara möjligt att leva upp till dessa villkor – vilket i sig är en självklarhet – är givetvis att det på marknaden finns tillräckligt med ordningsvakter som företagen kan anställa själva. Det antal ordningsvakter som utbildas tycks helt enkelt inte motsvara det behov som finns till följd av bland annat myndigheternas beslut om villkor avseende ordningsvakter. Detta förhållande är naturligtvis allvarligt och otillfredsställande och får inte förvärras utan måste tvärtom kommas till rätta med.

Utredningens förslag innebär vidare att utbildningen ska regleras i lag och inte i förordning, vilket skulle medföra att samma utbildningskrav kommer ställas på alla ordningsvakter – oavsett om de arbetar på nya kommunala uppdrag eller på exempelvis en restaurang. Visita anser att det skulle vara lämpligt med en högre flexibilitet i utbildningskravet utifrån ordningsvaktens uppgift, där Polismyndigheten får avgöra hur mycket av den nya utbildningen som behövs. En förutsättning för detta skulle dock vara att utbildningen för ordningsvakter regleras i förordning och inte i lagstiftning.

Jonas Siljhammar
VD

Stefan Lundin
Chefsjurist